

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра міжнародних економічних відносин

Реферат
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 8.05056 «Міжнародні економічні відносини»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Зовнішньоекономічна діяльність підприємств (організацій)»
на тему: «Напрями удосконалення зовнішньоекономічних операцій торгового
підприємства(на прикладі ТОВ «Індустріальний союз»)»

Виконавець

студентка факультету міжнародної економіки

Палій Аліна Сергіївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник

К.ф.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Сулим Олексій Володимирович

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Зовнішньоекономічна діяльність завжди була і залишається важливою складовою суспільного розвитку України, незважаючи на зміни в політичній ситуації, економічній кон'юктурі та правовому середовищі країни.

Встановлення ринкових умов зумовлює потребу підвищення ефективності діяльності підприємства. Підвищення ефективності від зовнішньоекономічних операцій підприємств є одним з основних питань у період переходу до ринкових відносин. Від вирішення цієї проблеми залежить фінансовий стан підприємства, конкурентоспроможність його товарів на ринку.

Метою дослідження є розробка напрямків щодо удосконалення ефективності зовнішньоекономічної діяльності(імпорту) торгового підприємства в сучасних економічних умовах в Україні.

Завдання:

- розкрити сутність економічної ефективності зовнішньоекономічних операцій(ЗЕО);
- визначити поняття економічної ефективності ЗЕО та показники що її визначають;
- розглянути фактори що впливають на ефективність ЗЕО;
- розглянути методику визначення ефективності ЗЕО;
- провести аналіз фінансово-господарської діяльності підприємства;
- визначити ефективність ЗЕО(імпорту) підприємства;
- провести дослідження факторного впливу на ефективність імпорту;
- розглянути шляхи вдосконалення управління ефективністю імпорту підприємства;
- узагальнити результати роботи.

Предметом дослідження є результати зовнішньоекономічної діяльності базового підприємства.

Об'єктом було обрано підприємство ТОВ «Індустріальний союз». В роботі використані дані його фінансової звітності за 2015-2016 рр.

Методи дослідження. При написанні дипломної роботи були використані наступні загальнонаукові та спеціальні методи дослідження: методи наукового пізнання, методи порівняння і прогнозування, статистичний аналіз, прийоми групування показників, монографічний (для детального вивчення окремих елементів досліджуваної проблеми на прикладі конкретних об'єктів), абстрактно-логічний (для теоретичного узагальнення, побудови логіко-структурних схем), статистико-економічний (для аналізу сучасного стану ефективності зовнішньоторговельних операцій), розрахунково-конструкторський (для розробки заходів підвищення ефективності проведення зовнішньоторговельних операцій), табличний та графічний метод (для наочності представлення матеріалу).

Інформаційна база дослідження. Інформаційно-довідкову базу в написанні дипломної роботи становили наукові публікації вітчизняних та зарубіжних вчених, нормативно-правові акти України, матеріали наукових конференцій, звіти, економічні показники роботи, аналітичні та статистичні матеріали ТОВ «Індустріальний Союз».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (126 найменувань) та 3-х додатків. Загальний обсяг роботи становить сторінки. Основний зміст викладено на сторінках. Робота містить 14 таблиць, 11 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 2 статті:

Палій А.С. Вибір іноземного постачальника в умовах невизначеності / А.С.Палій // «Двадцять перші економіко-правові дискусії» (м. Львів, 31 жовтня 2017 року). – Херсон: Громадська організація «Наукова спільнота», 2017. – 151 с.

Палій А.С. Методики застосування ABC/XYZ – аналізу іноземних закупівель у комп'ютерній інформаційній системі підприємства / А.С. Палій // Науковий журнал «Альманах науки», №8, 2017. – Київ: ФОП Камінська А.П., 2017. – 72с.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У Розділі 1 «Теоретико-методичні основи управління ефективністю імпорتنих операцій» визначено сутність та особливості зовнішньоторговельної діяльності підприємства, чинники, що впливають на її ефективність, досліджено основні методичні підходи до оцінки ефективності імпортової діяльності підприємства.

Визначаються причини, що спонукають підприємства до виходу на зовнішні ринки, надається класифікація зовнішньоторговельних операцій, виділяються характерні відмінності між товарами та послугами.

Крім того в розділі наводяться основні підходи до класифікації чинників, що впливають на ефективність зовнішньоторговельної діяльності підприємства. Проаналізувавши думки різних авторів була запропонована така класифікація факторів впливу на зовнішньоторговельну діяльність підприємства.

Крім того, в першому розділі ми також визначили основні методичні підходи щодо оцінки ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства, це: аналіз показників ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності та ділової активності підприємства, факторний аналіз, а також показники ефекту та ефективності експорту та імпорту та показник інтегральної економічної ефективності.

У Розділі 2 «Дослідження ефективності імпорту в діяльності підприємства ТОВ «Індустріальний союз»» проаналізовано сучасний стан та динаміку основних показників фінансово-господарської діяльності ТОВ «Індустріальний союз», проведено аналіз ефективності здійснення зовнішньоторговельної діяльності підприємства та чинників, що на неї вплинули.

В другому розділі дипломної роботи ми розглянули основні економічні показники ТОВ «Індустріальний союз» за останні 3 роки.

Негативним є зростання величини та рівня витрат, пов'язаних з операційною діяльністю підприємства:

- собівартість реалізованої продукції (товарів, послуг);

- адміністративних витрат;
- витрати на збут.

Обсяг імпорту в 2016 році зріс порівняно з 2015 роком на 17,86 тис. грн. (2,42%).

В 2015 році в структурі обсягу імпорту ТОВ “Індустріальний союз” відбулися незначні зміни. В 2015 році зросла питома вага в загальному обсязі зварювального дроту та зварювальних прутків відповідно на 0,47% та 2,15%. В той же час зменшилася питома вага інших товарних груп.

До чинників, що впливають на прибуток, що ТОВ “Індустріальний союз” отримує від імпорту, належать зміни: ціни на реалізовані товари; обсягів реалізації товарів; структури реалізованих товарів; собівартості товарів. В 2015 ТОВ “Індустріальний союз” отримало чистого прибутку за рахунок здійснення зовнішньоекономічних операцій 28,56 тис. грн., рентабельність реалізації при цьому складала відповідно 3,86%. В 2016 році за рахунок збільшення виручки від реалізації на 17,86 тис. грн. та зменшення витрат вдалося отримати чистого прибутку 55,91 тис. грн. При цьому рентабельність реалізації зросла на 3,46% і становить 7,33%. В 2016 році прибуток зріс порівняно з 2015 на 26,91 тис. грн., за рахунок збільшення обсягу продаж зріс на 1,1 тис. грн., за рахунок зміни питомої ваги послуг зріс на 3,46 тис. грн., за рахунок зменшення повної собівартості зріс на 11,24 тис. грн. та за рахунок збільшення виручки від реалізації товарів зріс на 11,11 тис. грн..

У Розділі 3 «Шляхи вдосконалення управління ефективністю імпорту підприємства ТОВ “Індустріальний союз” запропоновані заходи щодо вдосконалення зовнішньоторговельної діяльності підприємства «Індустріальний союз» й визначено економічну ефективність від впровадження даних заходів.

Стратегія ЗЕД підприємства ТОВ “Індустріальний союз” — це генеральна комплексна програма дій, яка визначає пріоритетні для підприємства проблеми, його місію, головні цілі та розподіл ресурсів для їхнього досягнення на зовнішньому ринку. Вона формулює цілі та способи їхнього досягнення так, щоб указати підприємству певний (такий, що об'єднує всі його підрозділи) напрямок розвитку. За своїм

змістом стратегія є довгостроковим плановим документом, результатом стратегічного планування. Забезпечення необхідного рівня ефективності імпорту ТОВ “Індустріальний союз” в значній мірі залежить від правильного формування асортименту продукції. Формування асортименту являє собою процес підбору реалізації в ТОВ “Індустріальний союз” різних груп товарів, їхніх видів і різновидів, диференційованих по усіх відмітних ознаках. Для підвищення ефективності імпорту на підприємстві ТОВ “Індустріальний союз ” я пропоную вдосконалити роботу відділу маркетингу. Відділ маркетингу буде розробляти та здійснювати програму маркетингу підприємства. Відділ маркетингу буде розробляти та здійснювати програму маркетингу підприємства. Управління маркетингом ТОВ “Індустріальний союз” повинно здійснюватися шляхом: 1) реорганізації маркетингової діяльності на підприємстві (відділу маркетингу); 2) розробки і здійснення програми маркетингу. ТОВ “Індустріальний союз” для підвищення ефективності імпорту та проведення свого розвитку планує витратити кошти в сумі 250 тис. грн. Протягом чотирьох років проект має окупитися, ТОВ “Індустріальний союз ” планує отримувати грошовий потік від нових послуг в сумі 100 тис. грн. щорічно. Оскільки $NVP = 66,987$ тис. грн. > 0 , то проект є прибутковим. Проект окупиться за 3,15 роки, що менше ніж планувалося, тому проект варто реалізовувати.

ВИСНОВКИ

Ефективність імпорту – економічна категорія, що відображає сукупний ефект від імпорту, який полягає в економії суспільної праці та зростанні продуктивності від участі у міжнародному поділі праці. Ефективність у загальному вигляді визначають як відношення результатів їх діяльності до витрат, спрямованих на їхнє якісне досягнення. Ефективність є характеристикою процесів і впливів, що відбиває, насамперед, ступінь досягнення переслідуваних цілей, тому ефективність притаманна лише цілеспрямованій взаємодії.

В процесі господарської діяльності підприємства досить часто виникає потреба в товарах імпортного виробництва, а також в отриманні робіт та послуг іноземних спеціалістів. Правовою основою обліку імпортних операцій виступають норми господарського права. На сьогоднішній день в Україні формується політика

захисту вітчизняного товаровиробника з метою зменшення частки імпортних операцій та збільшити експорт.

При визначенні економічної ефективності імпортної діяльності підприємства доцільно виділити дві групи показників: показники ефективності імпорту товарів виробничого призначення; показники ефективності імпорту товарів народного споживання.

Визначення економічної ефективності та ефекту імпортної діяльності підприємства можна проводити у наступній послідовності: розрахунок беззбиткової зовнішньоторговельної ціни імпортного товару народного споживання відповідно до базисних умов постачання (при відомій його внутрішній вартості); розрахунок мінімально допустимої вартісної оцінки імпортного товару народного споживання (при відомій зовнішньоторговельній ціні відповідно до базисних умов постачання); розрахунок економічного ефекту імпорту товару народного споживання; розрахунок економічної ефективності імпорту товару народного споживання; розрахунок економічної ефективності імпорту товарів виробничого призначення.

При розрахунку показників ефективності імпорту товарів народного споживання необхідно враховувати наступні фактори: ціну на імпортну продукцію зовнішньоторговельних операторів зафіксовану в українській валюті; ціну за імпортну продукцію зовнішньоторговельних операторів зафіксовану у валюті експортера або третіх країн; ціну за імпортну продукцію зовнішньоторговельних операторів зафіксовану у валюті експортера або третіх країн, оплата якої здійснюється шляхом комерційного кредиту.

Торгівельне підприємство ТОВ “Індустріальний союз” підприємство, що займається розробкою та торгівлею електро-опалювальним обладнанням. ТОВ “Індустріальний союз” здійснює самостійний імпорт товарів. Передумовою здійснення імпортних операцій є проведення переговорів з іноземним контрагентом та укладання імпортного контракту. Підприємство ТОВ “Індустріальний союз” здійснює оптовий та роздрібний продаж імпортованих товарів. Важливе значення в діяльності ТОВ “Індустріальний союз” займає визначення ефективності імпорту.

ТОВ “Індустріальний союз” для підвищення ефективності імпорту та проведення свого розвитку планує витратити кошти в сумі 250 тис. грн. Протягом чотирьох років проект має окупитися, ТОВ “Індустріальний союз” планує отримувати грошовий потік від нових послуг в сумі 100 тис. грн. щорічно. Оскільки $NVP = 66,987$ тис. грн. > 0 , то проект є прибутковим. Проект окупиться за 3,15 роки, що менше ніж планувалося, тому проект варто реалізовувати.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ РОБОТИ

Палій А.С. Вибір іноземного постачальника в умовах невизначеності / А.С.Палій // «Двадцять перші економіко-правові дискусії» (м. Львів, 31 жовтня 2017 року). – Херсон: Громадська організація «Наукова спільнота», 2017. – 151 с.

Палій А.С. Методики застосування ABC/XYZ – аналізу іноземних закупівель у комп’ютерній інформаційній системі підприємства / А.С. Палій // Науковий журнал «Альманах науки», №8, 2017. – Київ: ФОП Камінська А.П., 2017. – 72с.